

Wyrok z dnia 4 września 1996 r.
III ARN 37/96

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego, którego rozstrzygnięcie jest sprzeczne z uzasadnieniem, rażąco narusza prawo.

Przewodniczący SSN: Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Józef Iwulski, Adam Józefowicz, Janusz Łętowski, Walerian Sanetra.

Sąd Najwyższy, z udziałem prokuratora Waldemara Grudzieckiego, po rozpoznaniu w dniu 4 września 1996 r. sprawy ze skargi Mirosława K. na decyzję Wojewody R. z dnia 28 lutego 1995 r. [...] w przedmiocie odmowy rejestracji pojazdu, na skutek rewizji nadzwyczajnej Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie [...] od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie-Ośrodka Zamiejscowego w Lublinie z dnia 15 grudnia 1995 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu-Ośrodkowi Zamiejscowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

W postępowaniu wszczętym na wniosek Mirosława K. o zarejestrowanie nabytego przez niego od Henryka G. samochodu osobowego marki "Volkswagen Golf" organy administracyjne pierwszej i drugiej instancji ustaliły, że przedłożone przez wnioskodawcę dokumenty nie mogą stanowić podstawy uwzględnienia wniosku. Dowód rejestracyjny jest bowiem fałszywy, a umowa nabycia samochodu została sporządzona z "osobą fikcyjną", której - pomimo poszukiwań policyjnych - nie udało się zidentyfikować.

Decyzja Wojewody R. z dnia 28 lutego 1995 r. utrzymująca w mocy decyzję wydaną z upoważnienia Burmistrza Miasta S. o odmowie rejestracji, została zaskarżona przez wnioskodawcę do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Skarżący uważa, że powinien uzyskać rejestrację samochodu nabytego "w dobrych zamiarach" na giełdzie samochodowej, który nie figuruje w rejestrze pojazdów skradzionych oraz posiada oryginalne numery silnika i karoserii.

Naczelnny Sąd Administracyjny Ośrodek Zamiejscowy w Lublinie wyrokiem z dnia 15 grudnia 1995 r. [...] skargę oddalił. W uzasadnieniu tego wyroku nie została jednakże wskazana jakakolwiek podstawa zawartego w wyroku rozstrzygnięcia o bezzasadności skargi. Przeciwnie bowiem do treści wyroku, w jego uzasadnieniu znajduje się stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji i poprzedzającej ją decyzji organu I instancji dlatego, że: "podpisał ją Zastępca Burmistrza nie wskazując upoważnienia, co wskazuje, że decyzja nie zawiera elementów wymienionych w art. 107 § 1 KPA i że została wydana przez organ niewłaściwy". Ponadto, pomimo braku w wyroku rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, w uzasadnieniu tego wyroku wskazano, że "orzeczenie o kosztach oparto o art. 208 KPA".

Od powyższego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego wniósł rewizję

nadzwyczajną Prezes tego Sądu zarzucając rażące naruszenie art. 316 KPC w związku z art. 211 KPA i art. 68 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368 ze zm.) oraz art. 196 § 1 i art. 208 KPA w związku z art. 68 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym.

Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego wobec oczywistej sprzeczności pomiędzy rozstrzygnięciem zaskarżonego wyroku a jego uzasadnieniem wskazał na poważne konsekwencje tej wadliwości, polegające w istocie rzeczy na niemożności wykonania wyroku. Organ administracji, do którego zostało skierowane orzeczenie nie będzie miał bowiem podstaw prawnych do zastosowania się np. do sentencji orzeczenia i uchylenia się od oceny zawartej w jego uzasadnieniu lub przyjęcia jako rozstrzygnięcia poglądu zawartego w uzasadnieniu, z jednoczesnym niezastosowaniem się do sentencji. Zaskarżone orzeczenie w tej sytuacji w ogóle nie rozstrzyga sprawy w przedmiocie legalności decyzji, bowiem oceny Sądu w tym zakresie wzajemnie się znoszą.

Jeżeli chodzi o zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ustalenia dotyczące niewłaściwości organu I instancji wobec niewskazania upoważnienia dla zastępcy Burmistrza, to Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego podniósł, że kwestia ta nie była przedmiotem jakichkolwiek wyjaśnień. Tymczasem nasuwające się w tym zakresie wątpliwości należało wyjaśnić, gdyż z decyzji organu pierwszej instancji wynika, iż właściwość Burmistrza Miasta S. ma swe oparcie w odpowiednim porozumieniu zawartym z Kierownikiem Urzędu Rejonowego w S. Z kolei z uzasadnienia decyzji Wojewody R. z dnia 28 lutego 1995 r. wynika, że "decyzja organu I instancji wydana została z upoważnienia Burmistrza Miasta S."

W konkluzji przedstawionych zarzutów Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego stwierdził, że pozostawienie w obrocie prawnym zaskarżonego wyroku jest nie do pogodzenia z wymogami porządku prawnego w demokratycznym państwie prawnym. Wyrok ten stosownie do art. 57 ust. 2 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym powinien być uchylony z przekazaniem sprawy Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu-Ośrodkowi Zamiejscowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uzasadnienie zaskarżonego rewizją nadzwyczajną wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego jest wyraźnie i całkowicie sprzeczne z zawartym w sentencji tego wyroku rozstrzygnięciem. Rozstrzygnięcie o oddaleniu skargi na zaskarżoną decyzję administracyjną powinno wynikać z ustalenia przez Sąd orzekający w sprawie zgodności z prawem zaskarżonej decyzji (art. 196 § 1, art. 206 i art. 207 § 5 KPA). Tymczasem z uzasadnienia tego wyroku wynika, iż Sąd uznał, że zaskarżona decyzja jest niezgodna z prawem i to w stopniu kwalifikowanym, gdyż jest nieważna.

W pełni należy zgodzić się z oceną Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, że naruszenie przepisów o zasadach orzekania Naczelnego Sądu Administracyjnego jest zarówno oczywiste, jak i rażące oraz, że konsekwencje tej wadliwości zaskarżonego wyroku są bardzo poważne. W istocie rzeczy nie został zrealizowany cel postępowania sądoadministracyjnego dotyczący wyjaśnienia przed niezawisłym sądem, czy zaskarżona decyzja administracyjna jest zgodna z prawem. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku można by wnosić, że rozstrzygnięcie o oddaleniu skargi nie jest

odpowiednie do przesłanek orzekania. Jednakże również te przesłanki, chociaż przemawiają przeciwko rozstrzygnięciu, a nie na jego rzecz, także są wadliwe, gdyż - jak to słusznie zarzucono w rewizji nadzwyczajnej - opierają się na przyjęciu bez koniecznych w tym zakresie ustaleń, że decyzja organu I instancji została wydana bez odpowiedniego upoważnienia.

Z powyższych przyczyn, uznając zasadność wniosku rewizji nadzwyczajnej o uchylenie zaskarżonego wyroku ażeby skarga Mirosława K. na decyzję Wojewody R. z dnia 28 lutego 1995 r. mogła być rozpoznana, Sąd Najwyższy orzekł stosownie do art. 422 § 2 KPC w związku z art. 11 ust. 5 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej -Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 43, poz. 189).

=====